

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

वर्ष : ३१ ◆ अङ्क : ६३ ◆ पृष्ठ ४ ◆ वित्तिमोड ◆ विसं २०८२ माघ ५ गते सोमबार (Monday, 19 January, 2026) नेपाल सम्वत् १९४६ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भा.रु : ४/-

भापामा निर्वाचनको तयारी तीव्र

भद्रपुर, माघ ४। भापामा निर्वाचनको तयारी तीव्र पारिएको छ। प्रतिनिधिसभा निर्वाचनका लागि भापामा उम्मेदवारी मनोनयन दर्ता तथा आचारसंहिताको बारेमा आइतबार जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा सरोकारवालाबीच छलफल सम्पन्न भयो। माघ ६ गते हुने उम्मेदवारी दर्ताका लागि कार्यतालिका बनाइ विहान १० बजेदेखि ५ बजेभित्र आचारसंहिता पालना गरी सबै दलले पालेपालो मनोनयन दर्ता गर्ने सहमति भएको छ। ५ वटै निर्वाचन क्षेत्रमा दलहरूले लिएको समय तालिका अनुसार मनोनयन दर्ता गर्नुपर्ने छलफलको निर्णय रहेको छ। भापाका मुख्य निर्वाचन अधिकृत तथा क्षेत्र नं. ३का अधिकृत समेत रहेका उमेशप्रसाद लुट्टेको अध्यक्षतामा भएको छलफलमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी शिवराम गेला, जिल्ला निर्वाचन अधिकारी तुलसी

नेपालले निर्वाचनको तयारीको बारेमा जानकारी गराएका थिए। साथै अरु चारवटै निर्वाचन क्षेत्रका अधिकृतहरू १का गोपी विश्वकर्मा, २का महेशकुमार खत्री, ४का भीमप्रसाद भुर्तेल, ५का विदुरकुमार कार्कीले समेत आ-आफ्नो क्षेत्रका बारे जानकारी गराएका थिए। त्यस्तै स्वीकृत निर्वाचन आचारसंहिताको बारेमा जानकारी गराइएको थियो। निर्वाचनलाई स्वच्छ, निष्पक्ष, मर्यादित तथा विश्वसनीय बनाउन दल तथा उम्मेदवारहरू निर्वाचन व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू, निर्वाचनमा खटिने कर्मचारीहरू, सुरक्षाकर्मीहरू, सञ्चारगृह तथा सञ्चारकर्मीहरू लगायतले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट आचारसंहिता पालना गर्ने गराउने प्रतिवद्धता जनाइएको छ। छलफलमा भापाका राजनीतिक दल, सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू सञ्चारकर्मी लगायत सरोकारवालाको सहभागिता रहेको थियो।

भापा ३मा एमालेले किन तोकेन उम्मेदवार ?

पार्थ मण्डल

एमाले कार्यकर्ताले यसपटक पनि 'सूर्य'मा मतदान गर्न नपाउने संकेत

भापा, माघ ४। भापा क्षेत्र नम्बर ३मा यसपटक पनि नेकपा (एमाले) का नेता तथा कार्यकर्ताले सूर्य चिन्हमा मतदान गर्न नपाउने संकेत देखिएको छ। शनिवार सम्पन्न एमालेको सचिवालय बैठकले देशभरका अधिकांश निर्वाचन क्षेत्रमा उम्मेदवारको टुङ्गे लगाएको छ। भापाका पाँच वटा निर्वाचन क्षेत्रमध्ये एमालेले चार वटा निर्वाचन क्षेत्रमा उम्मेदवार खडा गरिसकेको छ। तर, भापा ३मा भने कोही उम्मेदवार परेनन्। अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले नाम टुंग्याउने भनेर छाडिएको बताइन्छ। भापा १मा रामचन्द्र उप्रेती, भापा २मा देवराज घिमिरे, भापा ४ मा मनोज ताम्की र भापा ५मा अध्यक्ष केपी शर्मा ओली आफै उम्मेदवार बनेका छन्। भापा ३ले सिफारिस गरेका नामहरू समेत नपरेपछि यहाँका नेता तथा कार्यकर्ता असन्तुष्ट बनेका छन्। गतपुस १९ गते एमाले क्षेत्रीय समन्वय कर्मिटी क्षेत्र नं. ३को पूर्ण विस्तारित बैठकले प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनका लागि ५ जनाको नाम सिफारिस गरेको थियो। बैठकले प्रत्यक्षतर्फको उम्मेदवारका रूपमा केन्द्रीय सदस्य दीपक कार्की, हरिबहादुर राजवंशी, वसन्त वानियाँ, सन्तलाल मेचे र देवेन्द्र आचार्यको नाम सिफारिस गरी पठाएको थियो। भापा ३लाई जहिले पाखा लगाउने भन्दै बैठकले भापा ३बाट अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको एकल नाम सिफारिस गर्ने बारेमा छलफल भएको थियो। तर, अन्ततः बैठकले व्यंग्यात्मक रूपमा

केन्द्रीय सदस्य दीपक कार्कीको नाम सिफारिस गरेर पठाएको त्यस बेला बैठकमा सहभागी एक नेताले बताए। चिह्नका कार्यकर्ताहरूले एक नम्बरमा राखेर कार्कीको नाम पठाएका थिए। 'उनी भापा ५ का हुन्' उनले भने। भर्खरै सम्पन्न एमालेको ११औं महाधिवेशनमा भापा ३बाट कोही पनि केन्द्रीय सदस्यमा परेनन्। त्यति मात्र नभएर फागुन २९ गते हुने प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनको समानुपातिक सूचीमा पनि यस क्षेत्रबाट अध्यक्ष ओलीले कसैलाई पनि अटाएनन्। अहिले प्रत्यक्षतर्फ पनि उम्मेदवार नपर्दा यहाँका नेता तथा कार्यकर्ता निराश देखिएका छन्। २०७४ र २०७९ सालको प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनमा पार्टी अध्यक्ष ओलीले राष्ट्रपति चुनावी तालमेल गर्दा ती दुवै निर्वाचनमा एमाले नेता तथा कार्यकर्ताले सूर्य छानेर हलामा मतदान गर्नुपरेको थियो। यसपटक अध्यक्ष ओलीले त्यसै गर्न लागेको संकेत देखिएको छ। अध्यक्ष ओलीले राष्ट्रपति चुनावी तालमेल गरे यहाँका नेता तथा कार्यकर्ताले यसपटक कुनै हालतमा प्रतिगामी र पुनरुत्थानवादीलाई नसघाउने भनी पूर्ण विस्तारित बैठकमा निर्णय भइसकेको क्षेत्रीय सचिव नरेश चुडालले बताए। संविधान रक्षाका लागि लोकतान्त्रिक शक्तिहरूबीच चुनावी तालमेल हुने सम्भावना जिवितै छ। त्यसो नभएको खण्डमा यसपटक कार्यकर्ताले मतपत्रमा इटपेनले सूर्य चिन्ह बनाएर भए पनि भोट

हाल्छन्' सचिव चुडालले भने। 'अरू बेला सूर्य चिन्ह बोकेर हिँड्ने एमालेका कार्यकर्ताले चुनावको बेला अरूको फन्डा बोकेर उनीहरूकै चुनाव चिन्हमा मतदान गर्नुपर्ने यो कस्तो राजनीति हो' अर्को एक नेताले भने- 'एकपटक वा दुईपटक हुन्छ सधैँ भरि त्यस्तो कहाँ हुन्छ त, यसपटक त विद्रोह गरिन्छ।' भापा ५ बाट उम्मेदवार बनेका अध्यक्ष ओलीको प्रमुख प्रतिस्पर्धी यसपटक रास्वपाका वरिष्ठ नेता बालेन्द्र शाह (बालेन) हुने निश्चित छ। बालेनलाई हराउन अध्यक्ष ओलीले भापा ३ लाई फेरि चुनावी हतियार बनाउन खोजेका छन्। कांग्रेस विभाजित हुनुअघि एमाले र कांग्रेसबीच चुनावी तालमेल हुने योजना थियो। त्यस बेला एमालेले भापा १ र ३ कांग्रेसलाई छाड्ने मनस्थिति पनि बनाइसकेको थियो। अन्ततः कांग्रेस विभाजित भएपछि अब एमालेको एक मात्र विकल्प रास्वपा नै देखियो। गत पुस २३ गते एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली र रास्वपा अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनबीच ओली निवास गन्तु, भक्तपुरमा भेटवार्ता भएको थियो। उक्त भेटमा दुई पार्टीका अध्यक्षबीच समसामयिक राजनीतिक विश्लेषण र लामो संवाद समेत भएको बताइएको छ। ओलीको निर्वाचन क्षेत्र पर्ने दमकमा रास्वपाको राम्रो पकड छ। बालेनलाई हराउन रास्वपाको भोट फेरि आवश्यक पर्ने भएकोले अध्यक्ष ओली र रास्वपा अध्यक्ष लिङ्देनबीच चुनावी तालमेल हुन सक्ने सम्भावना प्रबल छ। यो भएपछि भापा ३मा लिङ्देन पनि सुरक्षित हुने छन्।

अर्जुनधारा जेसीजको अध्यक्षमा बिमला

भापा, माघ ४। भापा, अर्जुनधारा जेसीजको १२ औं अधिवेशनबाट नयाँ कार्यसमिति चयन भएको छ। संस्थाको पहिलोपटक अध्यक्ष पदमा महिला नेतृत्व चयन हुनु विशेष उपलब्धिका रूपमा लिइएको छ। नवनिर्वाचित अध्यक्षमा बिमला भट्टराई चयन भएकी छन्। नयाँ कार्यसमितिलाई अनुसूचित कार्यकारिणी उपाध्यक्षमा प्रजित थापा र उज्ज्वल खरेल चयन भएका छन् भने महासचिवमा गौरव भण्डारी, कोषाध्यक्षमा रञ्जिता दुलाल, कानूनी सल्लाहकार रमेश विष्ट मनोनित भएका छन्। अधिवेशनले नयाँ नेतृत्व चयनसँगै आगामी कार्यकालमा अर्जुनधारा जेसीजलाई अझ सक्रिय, प्रभावकारी र समुदायमैत्री बनाउने अपेक्षा गरिएको छ।

सर्भिसलेन र फुटपाथको माग

कमल, माघ ४। निर्माणधीन एशियन हाइवेको विषयलाई लिएर भापाको कमल गाउँपालिका-३ केर्खा पूर्वका स्थानीयले संघर्ष समिति बनाएर आन्दोलन शुरू गरेका छन्। राजमार्ग निर्माणका क्रममा केर्खा बजार पश्चिमतर्फ बस स्टेण्ड, सर्भिसलेन र फुटपाथ राखिएको तर बजार पूर्वतर्फ बस स्टेण्ड लगायत कुनै पनि व्यवस्था नभएकोले विस्तृत लागत परियोजना (डीपीआर) सच्याएर भएपनि सो ठाउँमा सर्भिसलेन र फुटपाथ राखिनुपर्ने स्थानीयको माग रहेको छ। राजमार्ग निर्माणका क्रममा केर्खा बजारदेखि पाँच सय मिटर पूर्व तर्फ बजार विस्तारको क्रममा रहेको र सो ठाउँमा बस स्टेण्ड, सर्भिसलेन र फुटपाथका लागि पटक-पटक सडक डिभिजन कार्यालयमा जाँदा पनि कुनै सुनवाई नभएपछि संघर्ष समिति बनाएर आन्दोलन शुरू गरेको समितिका संयोजक धनराज गिरीले बताए। केर्खा बजार पूर्व बजार विस्तार हुने क्रममा छ। यस क्षेत्रमा सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय समेत रहेकोले विद्यार्थी र सर्वसाधारणलाई आवत जावतका लागि समेत सर्भिसलेन र फुटपाथ निर्माण गर्नुपर्ने स्थानीय राम बुढाथोकीले बताए। कमल गाउँपालिकाले केर्खा खोलासम्मको क्षेत्रलाई बजार क्षेत्र घोषणा गरेपनि पछिल्लो समय टोल क्षेत्रलाई बेवास्ता गर्दै कुनै पनि कार्यक्रम नभएकामा पछिल्लोपटक राजमार्ग निर्माणका क्रममा समेत आफूहरू मर्कामा परेको स्थानीय कमल शिवाकोटी बताउँछन्।

बालेन : मेयरबाट बिदा, घण्टी घरमा इन्ट्री

भापा, माघ ४। मेयर बालेन साहले काठमाडौं महानगरपालिकाको मेयरबाट

राजीनामा दिएका छन्। उपमेयर सुनिता डंगोलालाई सम्बोधन गर्दै उनले राजीनामा दिएका हुन्। स्वतन्त्र उठेर मेयर जितेका बालेनले रास्वपापार्फत औपचारिक रूपमा राजनीतिक दलमा भित्रिएर संसदीय चुनाव लड्ने तयारीसहित राजीनामा दिएका हुन्। उनी रास्वपाको वरिष्ठ नेता भइसकेका छन्। भापा ५बाट एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसँग चुनाव लड्ने उनको तयारी छ। शाहले राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी

रास्वपाका वरिष्ठ नेताको कार्यभार सम्हालेका छन्। आइतबार वनस्थलीस्थित रास्वपाको केन्द्रीय कार्यालय पुगेर उनले वरिष्ठ नेताको पदभार ग्रहण गरेका हुन्। मेयरबाट राजीनामा दिएर उनी वनस्थली पुगेर घण्टी बजाएका थिए। उनीसँगै जेन-जी अगुवा सुदन गुरुङ पनि घण्टीघर पुगेका थिए। घण्टीघरमा बालेनलाई स्वागत गर्न समर्थकको बाक्लो उपस्थिति रहेको थियो। उनलाई रास्वपा सभापति रवि लामिछानेले स्वागत गरेका थिए।

मोही हकदावी सम्बन्धी सूचना

निम्न लिखित विवरण भएको जग्गाको जग्गाधनीबाट मोहीले उक्त जग्गा जोतभोग गर्न छाडेको बेपत्ता भएकोले लगत-कट्टा गरी पाउँ भनी यस कार्यालयमा निवेदन गर्न आएको हुँदा विशेष अदालत ऐन- २०५९को दफा-१० (९) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। यसउपर कुनै दावी विरोध भएमा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३० दिनभित्र आवश्यक प्रमाण सहित यस कार्यालयमा निवेदन दिनु होला। तोकिएको समयवाधिभित्र विरोध नभएमा भू.सु.ऐन-२०२१ बमोजिम मोही लगत कट्टा भई जाने व्यहोरा समेत यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ।

जग्गाधनीको विवरण	जग्गा ठेगाना	किता नं.	क्षेत्रफल	मोहीको नाम, घर
गौरादेवी खरेल	दमक नपा.-८	३३०७	०-७-०	सङ्गडोल / सङ्गडोल तानपुरिया
टीकाराम खरेल	दमक नपा.-८	३३०४	०-१-१०	सङ्गडोल / सङ्गडोल तानपुरिया
कविता कुमारी खरेल	दमक नपा.-८	३१८	०-२-०	सङ्गडोल / सङ्गडोल तानपुरिया
सन्जित कुमार खरेल	दमक नपा.-८	३३०५	०-१-१०	सङ्गडोल तानपुरिया
रेवतीराज खरेल	दमक नपा.-८	३३०६	०-१-१०	सङ्गडोल तानपुरिया

जाडोबाट बच्ने उपाय

- जाडो मौसममा शितलहर, हिमपात, हुस्सु तथा कुहिरा लाग्न सक्ने हुँदा अत्यधिक चिसो हुन सक्छ।
- चिसोको कारण प्रदूषण बढ्ने गर्छ।
- चिसो तथा प्रदूषणको कारण रुघा, खोकी, ज्वरो, सास फेर्न गाह्रो हुने तथा दम बढ्ने समस्या हुन सक्छ।
- चिसो तथा प्रदूषणले मुटु, फोक्सो, मस्तिष्क लगायतका अङ्गमा गम्भीर असर पुग्न सक्छ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला तथा दमका बिरामीलाई गम्भीर असर पार्न सक्ने हुँदा धुँवा तथा चिसोबाट बच्न र बचाऔं।
- सकेसम्म घरभित्रै बस्न, निस्कनै पर्ने भए न्यानो कपडा लगाएर मात्र निस्कौं।

कुनै समस्या परे चिकित्सकसँग परामर्श गरौं।

१००% ग्यारेन्टीका साथ ज्योतिष सेवा

तपाईंहरूको भूतकाल, भविष्य र वर्तमान जस्ताको त्यस्तै स्पष्ट बताइदिने प्रखर ज्योतिष

सम्पर्क: **NISHANT M JOTIG KENDRA**
Newmarket, Panitanki | P.O. Dulaljote-734429 | Dist. Darjeeling, Westbengal

INDIAN NO: CALL & WHATSAPP **+91-81598-50995**
NEPALI NO CALL **+977-98401-64453**

Youtube: Nishat M Jotic kendra

भारतका प्रतिष्ठित अस्पतालबाट आउनुभएका विशेषज्ञ डाक्टरहरूको दैनिक सेवा अब बिर्तामोडमै

डा. प्रशिद्ध टकाल
MBBS, MD (PGI, Chandigarh), DM (AIIMS, New Delhi) Advanced Management of Diabetes (USA)
वरिष्ठ मधुमेह (सुगर), थाइरोइड, हार्मोन रोग विशेषज्ञ

डा. बबिता शर्मा
MBBS, MD (PGI, Chandigarh)
Ex-Scientist ICMR/AIIMS New Delhi
वरिष्ठ मातृसक रोग विशेषज्ञ

डा. विद्या न्योपाने
Consultant Dermatologist
MBBS (T.U.), MD (K.U.)
ध्वला रोग विशेषज्ञ

डा. रोहित पंजियार
MBBS, MD (PGI, Chandigarh)
वरिष्ठ घाता, कपाल, सौन्दर्य, यौन, कुष्ठरोग विशेषज्ञ
महिलाको अन्तिम शुरुवात र शक्तिवार

आर. आर. पोलिविलनिक
अल्पपूर्ण चोक, भद्रपुररोड (भद्रपुर बस स्टेण्डसँगै), बिर्तामोड-४, भापा
०२३-५५११७४, ५८२०४५१७४

चौटा सृष्टि विधान रचेर किन हो, जाँदा यहाँ कष्ट भो । रोजी फूल थियो भन्थो नियतिले, संहार भो नष्ट भो ।।
हामीलाई दिपर मार्ग पथको, यात्रा सिकाई दियो । हामीबाट कसोरी भट्ट अहिले, विदा नमागी गर्यौ ।।

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली / कृतज्ञता / निमन्त्रणा

जन्म

वि.सं. १९९८

असार १ गते

निधन

वि.सं. २०८२

पुस २४ गते

स्व. गणेशप्रसाद खनाल

हाम्रा प्रातः स्मरणीय पूज्य पति, पिता, हजुरबुवा गणेशप्रसाद खनालको यही मिति २०८२ पुस २४ गतेका दिन गोलोक धाम गमन भएकोले हामी परिवारका सम्पूर्ण सदस्यलाई मर्माहत बनाएको छ । दुःखको यस क्षणमा उहाँको आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं । हाम्रा प्रातः स्मरणीय मार्गदर्शक, प्रेरणाका स्रोत, अभिभावक तथा संरक्षकसँग विछोडको अवस्थामा रहेका हामीहरुप्रति समवेदित बन्दै, भेटेरै वा विभिन्न माध्यमबाट सहानुभूति तथा समवेदना प्रकट गर्नुहुने, शव यात्रामा सहभागी हुनुहुने आफन्तजन, छरछिमेक, इष्टमित्र, कुलकुटुम्ब, बन्धुवान्धव, शिक्षासेवी, विभिन्न संघ-संस्थाका प्रतिनिधिहरु, उद्योगी-व्यापारी, राजनीतिक दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरुप्रति हार्दिक आभार तथा कृतज्ञता प्रकट गर्दछौं । तपाईंहरुको साथ, सहयोग र सहानुभूतिको कारण हामीलाई यस पीडादायी क्षणमा पीडा सहन गर्न सहज भएको हामीले महशुस गरेका छौं ।

साथै यही मिति २०८२ माघ ६ गते १३औं दिनको शुद्धिशान्ति कार्यक्रमको पितृप्रसाद ग्रहण गरी हामीलाई कृतार्थ गरिदिनुहुन सम्पूर्ण मलामीजन, छरछिमेक इष्टमित्र, कुलकुटुम्ब, बन्धुवान्धव, शिक्षासेवी, विभिन्न संघ-संस्थाका प्रतिनिधिहरु, आफन्तजन, उद्योगी-व्यवसायी, राजनीतिक दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरुलाई विनम्रतापूर्वक निमन्त्रणा गर्दछौं ।

पत्नी

बुध खनाल

छोरा-बुहारीहरु

दीपक - कमला खनाल

प्रा.डा. रुपक - सरु खनाल

उत्तम - गीता खनाल

नाति-नातिनी

४ जना नाति

४ जना नातिनी

१ जना पनातिनी

एवम् सम्पूर्ण खनाल परिवार

बिर्तामोड-४, भद्रपुररोड, पुरानो गोमेन्द्र चोक

सम्पादकीय

सांस्कृतिक पर्व सोनाम ल्होछार

डिजिटल सुरक्षाको खाँचो

आजको युग डिजिटल प्रविधिको युगमा रूपान्तरण भएको छ । विश्वका अन्य देशहरूको तुलनामा प्रविधिमा केही पछि भए पनि नेपाल क्रमशः डिजिटल प्रविधि र कनेक्टिभिटीमा द्रुत रूपमा अघि बढिरहेको छ । यो यात्राले धेरै सुविधा र दैनिकी जीवनलाई सहज पनि बनाएको छ । तर, यही सुविधाले साइबर अपराधको बढ्दो जोखिम पनि जन्माएको छ । सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको क्षेत्रमा भएको अतुलनीय र द्रुत विकासपछि त्यसकै प्रयोग गरेर साइबर अपराधीहरूले सूचना प्रविधिका उपकरणहरू मोबाइल कम्प्युटर, डाटा र सर्भर आदिबाट स्वदेशी-विदेशी व्यक्तिहरू व्यवसाय, संस्थाहरूलाई लक्षित गर्दै साइबर हमला गरिरहेका छन् । यसले विभिन्न किसिमका सामाजिक, आर्थिक र सुरक्षामा चुनौतीहरू थपेको छ ।

साइबर अपराधले नेपाली समाज पनि प्रभावित हुन थालेको छ । विभिन्न देशका नागरिक, सरकार र संस्थाहरू साइबर अपराधका शिकार भएका समाचार दिनहुँ सार्वजनिक हुन थालेका छन् । डिजिटल प्रविधिकै प्रयोगबाट क्रेडिट कार्ड, एटिएम कार्डका पिन कोड फकाएर, लोभ देखाएर लिने र उनीहरूको बैंक खातामा रहेको पैसा अर्को खातामा स्थानान्तरण गर्ने कार्य दिनहुँजसो हुन थालेका छन् । यतिसम्म कि बैंकहरू नै यस्तो अनलाइन ठगीमा पर्ने गरेका छन् । अपराधीहरूले व्यक्तिगत डिजिटल उपकरणबाट ह्याक गरेर सवेदनशील जानकारी तथा व्यक्तिगत सूचनाहरू प्रकाशित गरेर गोपनीयता भङ्ग गर्ने गरेका छन् । व्यापारी, व्यवसायी र उद्योगहरूले सुरक्षा चुनौतीको सामना गर्नु परेको छ ।

सूचना प्रविधिको गलत प्रयोगले हाम्रो समाजमा हिंसा बढाएको छ । घर-घरमा कलह, द्वन्द्व, मनमुटाव, यौन हिंसा जस्ता गतिविधि बढेको छ । गरिबीको फाइदा उठाउँदै नेपाली युवालाई साइबर अपराधीहरूले बन्धक बनाएका घटनाहरू सार्वजनिक भएका छन् । जसका कारण डिजिटल प्रविधिको विकास हाम्रा लागि चिन्ताको विषय बनिएको छ । पछिल्लो समय नेपालमा यस्ता अपराधहरूको नियन्त्रणका लागि प्रहरीको छुट्टै सेल बनाइएको छ । नेपाल प्रहरी साइबर ब्यूरोले विद्युतीय अपराध सम्बन्धी विषयहरूको नियन्त्रणका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रमदेखि अनुसन्धान तथा कारवाहीसम्म गर्छ । तर पनि बढ्दो साइबर ठगी र अपराधका घटनाले नेपाली समाजलाई चिन्तित बनाएको छ ।

गएको पुस महिनामा मात्रै एक सय एकानब्बे वटा अनलाइन ठगी र साइबर अपराधका उजुरी परेको प्रहरीले जनाएको छ । प्रहरी उपरीक्षक पवनकुमार भट्टराईले एक महिना मै अनलाइन सपिड, वैदेशिक रोजगार, बैंक खातामा अनाधिकृत पहुँच र सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोगसहित त्यतिको उजुरी परेको बताएका छन् । ती उजुरीमा साडे तीन करोड रुपैयाँभन्दा बढीको बिगो दावी गरिएको उनले जानकारी दिएका छन् । साइबर अपराधका उजुरी तथा कारवाही नेपाल प्रहरी मार्फत नै हुन्छ र अपराधीहरूलाई पक्राउ गर्ने, कारवाही गर्ने र समाजमा शान्ति, सुरक्षा र अपराध नियन्त्रणको जिम्मा प्रहरीकै हुन्छ । तर, यति मात्रैले बढ्दो अपराध न्यूनीकरण गर्न सकिँदैन । त्यसका लागि डिजिटल शिक्षा प्रदान गर्ने, बहस, छलफल गर्ने र डिजिटल ज्ञान, सिप अभिवृद्धि गर्न स्थानीय सरकार पनि लाग्नु पर्छ । यसरी मात्र डिजिटल संसारलाई सुरक्षित गर्न सकिन्छ ।

भुवन तामाङ

नेपाल सांस्कृतिक रूपमा समृद्ध देश हो । यहाँ अनेकन सुन्दर मौलिक संस्कृतिहरू विद्यमान छन् । जसले नेपाललाई विश्वमा विशिष्ट किसिमले चिनाएका छन् । हाम्रो संस्कृतिहरू अवलोकन गर्न विश्वका थुप्रै देशबाट वर्षेनि लाखौं पर्यटकहरू आउने गर्दछन् । आफ्नै परम्परा, चलन र संस्कारहरूले परापूर्वकालदेखि सांस्कृतिक रूपमा विश्वको केन्द्र रूपमा नेपाललाई उभ्याएको छ ।

यस वर्षको 'सोनाम ल्होछार' माघ ५ गते परेको छ । यस वर्षको ल्होछार २८६२औँ संस्करणको रूपमा सा पुख्री (सर्प) वर्षलाई विदा गरी ता (अग्नि घोडा) वर्षलाई स्वागत गर्दै मनाइँदैछ । ल्होछारको ल्हो भनेको (वर्ग, वर्ष) अनि क्षार (नयाँ) नयाँ वर्ष हो । विभिन्न बाइ पशु-पक्षीहरूको नामबाट १२ वटा ल्होको नाम रहेका छन् । ल्होछार चाड बौद्धधर्मीहरूले प्रमुख चाडको रूपमा मनाउँदछन् । प्रचलित तीन- 'तपु', 'सोनाम' तथा 'भ्याल्पो' ल्होछारहरू मध्ये 'तपु' ल्होछार गुरुद्वारले, 'भ्याल्पो' ल्होछार शेर्पाहरूले र 'सोनाम' ल्होछार तामाङ र ह्योल्पोहरूले मनाउँदछन् । 'सोनाम'को अर्थ पूष्य सम्वत् हो ।

भगवान बुद्धले आफू महापरिनिर्वाण हुनु अगावै समस्त मानव तथा जीवजन्तुलाई परिनिर्वाण हुँदैछु भनी जानकारी गराउने सिलसिलामा निम्त्याइएका मध्ये बुद्ध कहाँ १२ पशुपक्षीहरू पुगेका थिए । अनि बुद्धले तिनी १२ पशुपक्षीको सम्मानमा १२ ल्होको परम्परा बसाएका थिए । ल्हो र अर्थ : नामुद्ध वा ड्यम्पु (मुसा), स्लाप (गोरु), च्यान् (बाघ), तावर (खरायो/बिरालो), मुपुख्री वा डुव (गडुल/डुगन), सा पुख्री वा डुल (सर्प), ता (घोडा), ब्यू (भेडा), माकर वा म्हाङ वा तिमड्यु (बाँदर), नामे वा ज्या (चरा), नगी वा नागी (कुकुर) र तिली वा पुण्ड्री वा इवा (बैदल/सुँगुर) । एक जीव = एक वर्ष, वर्ष ।

सांस्कृतिक महान् पर्व ल्होछार (नयाँ वर्ष)को तामाङ र ह्योल्पो जातिमा सामाजिक, सांस्कृतिक एवम् धार्मिक पक्षमा विशिष्ट स्थान र महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । जसले तत् जातिको सभ्यता, संस्कृति, अस्तित्व र अन्य समुदायविकासको सद्भावलाई प्रतिविम्बित गर्दछ । सोनाम ल्होछार वर्षेनि माघ शुक्लपक्ष प्रतिपदाका दिन पर्दछ । यही दिनदेखि चीनमा पनि विविधा चन्द्र वर्षको चन्द्र महानाको पहिलो दिन अर्थात् चिनिया चन्द्र नयाँ वर्ष आरम्भ हुन्छ । यो, विश्वभर प्रचलित पाँचतलहरूको संयोजन रहेको १२ वटा जीवजन्तु र पक्षीहरूको नाममा आधारित ल्होछोलाई (वर्ष चक्र) परम्परा जो चन्द्रपत्रो परम्परामा आधारित छ । ल्होछार पर्व मनाउने तरिका

भूगोल, वस्तु-उत्पादन तथा उपलब्धता, तत् देशको बजार प्रणाली, अर्थतन्त्र र सांस्कृतिक प्रचलन आदिका कारणले भिन्नभिन्न पनि हुन सक्छन् ।

पर्वको तयारी : यो चाडको उपलक्ष्यमा अर्थात् नयाँ वर्षको स्वागतको लागि महिनादिन अघिदेखि नै तयारी शुरू गरिन्छ । पुरानो वर्षको १२औँ महिनाको अन्तिम दिनहरूमा गाउँ-टोल, बाटोघाटो, चौतारा, आगन, पानी पँधेरो, गोठ आदि मर्मत, सफासुध्दर-लिपपोत गरिन्छ । भोजनका आवश्यक सामग्रीहरू, अन्नपात, फलफूल र पुजाका लागि सामानहरूको जोहो र तयारी गरिन्छ । आगामी वर्ष राम्रो खेतीपाती (पेशा) होस् भनि ल्होछार पर्वमा कुलदेवता, देवी-देवता थानमा प्रार्थनार्थ अन्नका बीउबीजन पानीमा भिजाई दुसाउने (जमरा) पारिन्छ । पुरानो वर्षको अन्तिम दिन गुम्बामा बत्ति बालिन्छ । खराब वा मार वा प्रेतात्मा वा अपसकुन हटाउनका लागि पूजा-प्रार्थना गरिन्छ । लामाहरूले मारमाथि सत्यको विजय भएको मुकुण्डो नाच पनि प्रदर्शन गर्दछन् ।

ल्होछारको दिन: ल्होछार चाडको चलन अनुसार नयाँ वर्ष प्रारम्भको दिन- छो (विभिन्न फलफूल सहितका पूजाका सामग्री) प्रसाद चढाइन्छ । ल्होछारको दिन घरमुली, घरको जेठोबाटो वा घरको अन्य कुनै सदस्यले सबैरे नुहाएर आफ्नो घरमा भएको लाखाड (पूजाकोठा)मा वा ह्योलीजीखाड र सो नमए भगवान गौतम बुद्धको कु (सुर्ति/प्रतिमा) वा तस्वीर राखिन्छ । साथै चोखो पानी, साङ-छेमार वा फेमार (मकै, गहुँ, जौको पीठोहरूको मिश्रण), दुइचे-डारसुम (चिनी, सखर र मह), कारसुम- दूध, दही र नौनीको मिश्रण, सेरसाड (फलाम, तामा, सुनचौडी पखालेको पानी) राखिन्छ । अनि छो (फलफूलहरू, कन्दमुल-आलु/भ्याकुर/तरुल, खाप्से, गेड (रोटी), बाबर आदि) पकवानहरू राखेर

साङसेस्याम (देवीदेउतालाई पूजा) गरिन्छ । भगवान तथा पुर्खाहरू प्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्ने र पारिवारिक रूपमा पर्याप्त खान, लाउन, बस्न तथा धनधान्य-समुद्धीको लागि आशिर्वाद माग्निन्छ । पूजामा चढाएको 'छो' ले पाहुनाहरूलाई नयाँ वर्षको सगुन तथा प्रसादको रूपमा स्वागत गरिन्छ ।

दार्जु (मन्त्रहरू लेखिएका कपडा नयाँ बाँसमा अड्याइ बाँस जमिन्मा गाडि ठड्याउने) नयाँ ल्होको आगमन (ल्होछार) स्वरुप उठाइन्छ । नयाँ ल्होको आगमनले समस्त जगतकै प्राणीहरूको दुःखा एवम् कल्याण गर्नु भनी मंगलमय कामना स्वरुप ल्होछारको प्रतिकको रूपमा घर-आगन तथा गाउँ आसपासका डाँडा, चोक, गुम्बा, मठ-मन्दिरहरूमा दार्जु (लुडुदर) ठड्याइन्छ, फहराइन्छ ।

तामाङहरूले आफ्नो ल्हो अनुसार ची (पात्रो) हेराई भने अनुसारको दार्जु पनि राख्न सकिन्छ । लामा नभएमा पाँच रङको दार्जु उड्याए हुन्छ । यी सबै उपलब्ध नभएमा आकाशो रङको दार्जु राख्नु राम्रो हुन्छ । यति पनि नभएमा खण्डमा, बसन्त पञ्चमीको दिन बिहान सबैरे दार्जु उड्याउनु राम्रो हुने विश्वास छ । सुख, शान्ति, निरोगिता र दीर्घायुको लागि सबै सदस्यहरूलाई परिवारको ज्येष्ठ व्यक्तिबाट नौनीच्यू तथा कोकोमहेन्दो (टोटलाको फूल)को टीका र खादा आशिर्वाद स्वरुप प्रदान गरिन्छ । उमेरमा सानाले टूलालाई पनि खादा चढाई र उपाहार दिई सुख-शान्तिको कामना गरिन्छ । आफूले मान्नुपर्ने व्यक्तिहरूलाई आशिर्वाद लिन जाने र आफूकहाँ आउने पाहुनाहरूलाई स्वागत गरिन्छ ।

ल्होछार समापन: ल्होछार उत्सवलाई हर्षोल्लासपूर्वक सम्पन्न गर्न मान्यजन, नातागोता, कुल कुटुम्ब, इष्टमित्र लगायत सबैलाई भेटघाट गरी खादा सहित आशिर्वाद, शुभकामना आदान-प्रदान गर्नुका साथै आलोपालो गरी आफ्नै कहाँ जाने, चेलिबेटी बोलाउने

र गच्छे अनुसार भोजन गर्ने गराउने गरिन्छ । आउँदो वर्षभरीको अन्नबाली सप्रोस भनी भूमि पूजा र सबै काम सफल होस् भनी मंगल पूजा, प्रीतिभोज तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम आदि समेतको आयोजना गरी मैत्री एवम् भावनात्मक रूपमा हर्षोल्लास पूर्ण वातावरणमा सोनाम ल्होछार मनाइन्छ ।

ल्होछार पर्वको खाद्य परिकारहरू: दुची (दुइचे): डारसुम (गुलिया तीन) चिनी, सखर, मह । कारसुम (सेतो तीन) दूध, दही, नौनीचिउ । सेरसाड (पवित्र रत्न) फलाम, तामा, सुन र चौडी पखालेको पानी । यी चिज मिसाई दुची (तल) बनाइन्छ । छेमार (फेम्बर/फेमार): दुची आधा भाग चाहिँ (दुचीकै रूपमा प्रयोग गर्न राख्ने र आधा दुचीमा मकै, गहुँ वा चामल कुनै एकको सातुमा मिलाइ बनाएको खाद्य पदार्थ छेमार बनाइन्छ ।

खाप्से: गहुँ, जौ, चामल वा त्यस्तै अन्नको पीठोलाई चिनी र च्यू सँग माली मुछिएको पीठोलाई विभिन्न आकृतिमा काटेर च्यूमा पकाइन्छ (तारिन्छ) ।

बालडु: सकेसम्म तीते फापर तथा फापर वा सेतो कोदोको पीठोबाट विभिन्न आकृतिमा पानीमा पकाइन्छ (आम्लिनु, उमिनु) ।

आलुम: गहुँ वा कोदोको पानी रोटी ।

बाबर: कुल पूजामा चढाउँने सादा बाबरहरू ।

कन्दमुल: तरुल, भ्याकुरहरू र विशेष बनतरुल, फलफूल ।

गु-थुक: नौ थोक मिलाएर बनाएको खाना (गुथुग, गुथुपा पनि भनिन्छ) तयार पारिन्छ । गु-थुकसँगै भाग्य चिन्ने शुभ चिन्ह वा प्राणीहरूको संकेतहरू राखेको स्वस्थकर, पौष्टिक मिष्ठान वा खाद्यान्न राखिन्छ ।

आजौँ हामी सबै नेपाली समुदाय मिली ल्होछार मनाऔँ र एकापसमा भाइचारा, सद्भाव तथा शान्तिको सन्देश फैलाऔँ ।

भापाली समाज युएसएको अगुवाईमा विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति

दमक, माघ ४ । अमेरिकामा रहेका भापालीहरूको सक्रिय सामाजिक संस्था भापाली समाज युएसएको आयोजना र भापा विकास मन्त्र काठमाडौँको संयोजनमा भापाका सामुदायिक विद्यालयका जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति वितरण गरिएको छ ।

कन्काई-माई पश्चिम दमकसम्मका सामुदायिक विद्यालयबाट छनोट गरिएका २६ जना विद्यार्थीलाई जनही १५ हजारका दरले नगदे छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको हो । दमकस्थित सनराइज मोडल स्कूलको प्राङ्गणमा आयोजित कार्यक्रममा विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति हस्तान्तरण गरिएको थियो ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि अन्तर्राष्ट्रिय भापाली समाजका निवर्तमान अध्यक्ष तथा भापाली समाज युएसएका पूर्व अध्यक्ष मुकुन्द दुडुनाले संस्थाको कामको प्रशंसा गरे । भापाली समाज युएसएका महासचिव सीता पाण्डेका अनुसार विदेशमा श्रम गरेर आर्जन गरिएको आम्दानीको केही अंश आफ्नै जन्मथलोका विद्यार्थीहरूको शिक्षामा लगानी गर्ने उद्देश्यले केही वर्षदेखि नियमित रूपमा आर्थिक सहयोग सकेलन गर्दै भापामा छात्रवृत्ति वितरण गरिँदै आएको हो ।

भापा विकास मन्त्रका उपाध्यक्ष रामनाथ मैनालीको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दमकका सभापति प्रकाश बुढाथोकी, सनराइज मोडल स्कूलका प्रिन्सिपल

जनार्दनप्रसाद मैनाली, नेपाल शिक्षक संघका बढी कार्की लगायतले मन्त्र्य राखेका थिए ।

नरेन्द्र जनता माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ७ मा अध्ययनरत विद्यार्थी शितिक कार्की विगत तीन वर्षदेखि निरन्तर छात्रवृत्ति प्राप्त गर्दै आएका छन् । भापाली समाज युएसएको यो पहलले आफ्नो शिक्षामा सकारात्मक प्रभाव पारेको र अध्ययनमा पहुँच बढाउँदै जीवनस्तर उकास्न सहयोग पुगेको शितिक बताउँछन् ।

त्यसैगरी आर्थिक अभावका कारण छोराछोरीलाई राम्रो शिक्षा दिन कठिनाई भइरहेको अवस्थामा यस्तो सहयोग अभिभावकका लागि ठूलो राहत भएको अभिभावक कमलप्रसाद सापकोटाको भनाइ छ । अन्तर्राष्ट्रिय भापाली समाजकी उपाध्यक्ष समेत रहेकी पाण्डेले आवश्यकता अनुसार शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकासका क्षेत्रमा सहयोग गर्दै जाने प्रतिवद्धता गरिन् ।

कन्काई-माई पूर्वका अन्य विद्यालयका

विद्यार्थीहरूलाई भने वितामोडमा छात्रवृत्ति प्रदान गरिने आयोजकले जनाएको छ । भापाली समाज युएसएले आगामी दिनहरूमा पनि शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक विकासका क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार सहयोगलाई निरन्तरता दिने जनाएको छ ।

छात्रवृत्ति दमक नगरपालिका, गौरादह नगरपालिका, गौरीगञ्ज गाउँपालिका र कमल गाउँपालिकाका विभिन्न विद्यालयका विद्यार्थीलाई वितरण गरिएको थियो । वितामोडमा श्रीजय ड्रिमल्याण्ड पार्कमा मेचीनगर, भद्रपुर, शिवसताकी, कन्काई, वितामोड, अर्जुनगारा नगरपालिका तथा वाइडेशी, कचनकवल, भापा, हल्लीबारी र बुद्धशान्ति गाउँपालिकाका विभिन्न विद्यालयका विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति वितरण गरिने जनाइएको छ ।

छात्रवृत्ति रकम सहयोग गर्नुहोस्
अमेरिका निवासी यमुना भट्टराई, डा.शम्भु दुडुना, डा. दिनेश मैनाली, मुकुन्द दुडुना, मोहन उप्रेती, प्रसन्न संग्रैला, नविन पोखरेल, निलम विमली, विकास उप्रेती, कृति खाती, डा.आलोक उप्रेती, महेन्द्र चम्लगाई कतार, केदार न्यौपाने स्वटजरल्याण्ड, दिनेश पोखरेल अष्ट्रेलिया, दीपक ओली इजरायल, स्व.मधुसूदन नेपाल जापान, डा.आनन्द श्रेष्ठ नेपाल, हरि उप्रेती नेपाल, भापाली समाज टेक्सास च्याप्टर यु.एस.ए., भापाली समाज साउदी अरब, र भापाली समाज यु.एस.ए.ले रकम प्रदान गरेका हुन् ।

आजको राशिफल

ज्योतिषी: **ड. रमेशप्रसाद चौले**
फोन: ९८५९१५४६९९

जेष (बु. घे. चो. ला. लि. लु. ले. लो. आ.)
समय मिथित फलदायी छ, पेट सम्बन्धी समस्याले सताउन सक्छ, खानपानमा ध्यान दिनुहोला, सानो काममा धेरै मेहनत गर्नुपर्ने योग छ ।

बुध (उ. उ. ए. ओ. बा. बि. बु. बे. वो.)
बुद्धिको उपयोगले विद्या तथा धन आर्जन गर्ने समय रहेको छ, आफ्नो विचारले धेरैलाई प्रभावित बनाउन सकिने छ, शुभ खबर सुन्न पाइने छ ।

मिथुन (का. कि. कु. घ. छ. को. जो. ङ.)
समय त्यति अनुकूल देखिएन, बोल्दा विचार पुऱ्याउनुपर्छ, खानपानमा ध्यान दिनुहोला । विचार पुऱ्याएर मात्र खर्च गर्नुहोला खर्चिलो योग रहेको छ ।

कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो.)
बुद्धिको उपयोगले विद्या तथा धन आर्जन गर्ने समय रहेको छ, अफ्नो विचारले धेरैलाई प्रभावित बनाउन सकिने छ, शुभ खबर सुन्न पाइने छ ।

सिंह (मा. मि. मु. मे. मो. टा. टि. टु. टे.)
समय सामान्य रहेको छ, काम सफलता नहुँदा मन खिन्न रहला, स्वास्थ्यमा गडबडीको योग छ, खानपानमा विशेष ध्यान दिनुहोला ।

कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ण. ट. पे. पो.)
व्यापार-व्यवसायमा लाभ प्राप्त होला, सानै सफलताले पनि ठूलो खुशी प्राप्त हुनेछ, रचनात्मक तथा कलाकारितामा मन जानेछ ।

तूला (र. रि. रु. रे. रो. ता. ति. तु. टे.)
अधुरा रहेका कामहरू सिद्ध हुने दिन आएको छ,

उच्च अधिकारीबाट साथ, सहयोग र होशला मिलिन्छ, मन हर्षित हुनेछ ।

वृश्चिक (तो. ना. नि. नु. ने. नो. या. रि. यि.)
धार्मिक कार्यमा सहभागी हुने दिन रहेको छ, बोल्दा विचार पुऱ्याउनु होला, घुँडा तथा ढाडमा समस्या हुन सक्छ ।

धनु (ये. यो. म. मि. मु. घ. ङ. ट. ङे.)
बोलीको प्रभावले आयआर्जनमा पछि परिएला, बोल्दा विचार पुऱ्याउनुहोला, प्रियजनसँग भेट हुने समय रहेको छ ।

मकर (मो. ज. जि. खि. खु. खे. खो. गा. गि.)
मेहनतले राम्रो परिणाम प्राप्त हुनेछ, विगो फाइदा हुने काम प्रारम्भ हुनेछ, दाम्पत्य जीवन शुष्की रहनाले उत्साह बढ्ने छ ।

कुम्भ (गु. गे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा.)
नर्चिताएको ठाउँबाट धन आगमन हुँदा मन खुशी हुनेछ, पारिवारिक जमघट हुनेछ ।

मीन (दि. दि. ध. ध. ज. दे. दो. च. चि.)
सुख र धनको प्राप्ति हुनेछ, मान-प्रतिष्ठा-इज्जत बढेर जानाले मन हर्षित रहला ।

मिति २०२२/१०/०४ शनिबारको सुनचाँदी मूल्य

छापावाला
सुन प्रति तोला रु. २,७७,७००/-

चाँदी
प्रति तोला रु. ५,६६०/-

